

Språkens ställning i Norden och i Europa

Ingrid Gran

Språklärare har fantastiska förmågor att hålla uppe en kvalitativ och intressant undervisning trots begränsade resurser. Orken och lusten att lära ut, få med sig eleverna och visa dem nya, spännande vägar att lära sig språk tycks nästan aldrig sina.

I höstas kastades vi emellertid in i en situation vi inte varit med om förut. Många människor flydde för sina liv och kom hit till oss för att starta en ny tillvaro i vårt land. Vi har inte resurser för att klara denna nya situation på ett kvalitativt sätt fullt ut inom skolans område, detta måste vi enas om. Mycket saknas och vi vet inte hur vi ska göra så att alla främjas på bästa sätt. Vi behöver tänka nytt och tänka till ordentligt.

Vår myndighet, Universitets- och högskolerådet (UHR) har nu som ett av våra stora uppdrag och som ett av våra fokusområden att jobba med nyanlända och utbildning, bland annat lingvistisk integration och flerspråkighet/multilingualism.

I programguiden för Erasmus+ programmet står det tydligt:

Multilingualism is one of the cornerstones of the European project and a powerful symbol of the EU's aspiration to be united in diversity. Foreign languages have a prominent role among the skills that will help equip people better for the labour market and make the most of available opportunities. The EU has set the goal that every citizen should have the opportunity to acquire at least two foreign languages, from an early age.

The promotion of language learning and linguistic diversity is one of the specific objectives of the Programme. The lack of

language competences is one of the main barriers to participation in European education, training and youth programmes [...] Under Key Action 2, Strategic Partnerships in the area of language teaching and learning will be encouraged. Innovation and good practices aiming to promote language skills

can include for example teaching and assessment methods, development of pedagogical material, research, computer assisted language learning and entrepreneurial ventures using foreign languages. Furthermore, funding for linguistic support can be provided when necessary

to beneficiaries of Strategic Partnerships who organise long-term training and teaching activities for staff, youth workers and learners.

”Multilingualism is one of the cornerstones of the European project and a powerful symbol of the EU's aspiration to be united in diversity”

As regards the European Language Label (ELL) awards, National Agencies are encouraged to organise on a voluntary basis regular (annual or biennial) national competitions in the Programme Countries. The ELL award should function as a stimulus to exploit and disseminate the results of excellence in multilingualism, and promote public interest in language learning.

Language learning och multilingualism: språklärare har många, goda erfarenheter att dela med sig av till varandra och för att underlätta detta kan man exempelvis ta del av det utbud vi på UHR erbjuder och jobba internationellt:

Erasmus+ KA1: ”Programmet ger er skola möjlighet att arbeta mot uppsatta strategiska mål och utvecklingsplaner på ett internationellt plan. Genom att ge lärare, skolledare och annan personal, som till exempel studievägledare och kurator, möjlighet att kompetensutveckla sig och utbyta erfarenheter med kollegor i andra länder bidrar det till att stärka individers färdigheter och kvalifikationer som sedan implementeras och sprids inom och utanför den egna organisationen” (www.utbyten.se). Genom KA1 kan ni jobbskugga, undervisa i andra europeiska skolor och även gå på kurs för fortbildning.

Erasmus+ KA2: Partnerskap för skolutveckling – förskolor, grundskolor och gymnasieskolor kan via Erasmus+ strategiska partnerskap söka medel för skolpartnerskap och samarbetsprojekt med gemensamt tema. Det vanligaste är att en skola samarbetar med minst två andra skolor i andra europeiska länder.

En utbildningsmyndighet eller ett regionförbund kan på motsvarande sätt tillsammans med

en eller flera andra skolmyndigheter samarbeta på en mer strategisk nivå.

Läroarbetsutbildningar, företag, myndigheter och andra organisationer kan gå samman för större utvecklingsprojekt. Projekten kan också vara områdesöverskridande, vilket ökar möjligheten att möta utmaningar, identifierade behov och politiska mål.

eTwinning: en digital plattform där fler än 350 000 lärare från hela Europa nätverkar, deltar i kompetensutveckling och skapar projekt. Att arbeta med eTwinning gynnar elevernas motivation och stärker känslan av att det är på riktigt; det finns en autentisk mottagare och språket blir direkt nödvändigt för att kommunicera. eTwinning gör det lätt att komma igång

med internationellt samarbete och inte nog med att det är viktigt – det är roligt också!

” Att arbeta med eTwinning gynnar elevernas motivation och stärker känslan av att det är på riktigt ”

European Language Label (kvalitetsutmärkelsen i språk för innovativa språkprojekt på alla stadier): ”Förutom äran och ett diplom, belönar vi ett eller flera språkprojekt med upp till 25 000 kronor per projekt. Priset går till skolan och är till för att projektet ska kunna utvecklas vidare. Syftet med utmärkelsen är att sprida exempel på nyskapande språkundervisning och språkinläring. Till språkundervisning räknas undervisning i engelska, moderna språk, svenska som andraspråk och modersmål. De belönade projekten ska kunna användas som lärande exempel i hela Europa.”

Nordplus Nordiska Språk (språksamarbeten mellan nordiska länder): ”...ska bidra till nordisk språkförståelse och stimulera intresse för, kunskap om och förståelse för nordiska kulturer, språk och livsvillkor.” Programmet ska stödja aktiviteter som stärker barns och ungas

språkförståelse av nordiska språk, primärt i danska, norska och svenska, exempelvis genom att utveckla material, metoder och strategier för att stärka nordisk språkförståelse på alla nivåer inom utbildningssektorn. När det gäller Nordplus Nordiska Språk kan du söka medel för att utarbeta nya metoder för inkludering av undervisning i nordiska språk i skolan, samarbeten kring läroplansutveckling avseende nordiska språk, folkbildning, konferenser, kurser, ordboks- och terminologiarbete, publikationer, språkteknologiska projekt, utveckling och utgivning av läromedel och undervisningsmaterial, utvecklingsprojekt och andra aktiviteter som fokuserar på att utveckla och förbereda pedagogiska och didaktiska medel. En hel del, med andra ord!

Kontaktseminarier över hela Europa (partnersök för framtida internationella samarbeten): man träffas på plats för att delta i ett seminarium, som är kopplat till ett visst tematiskt område inom utbildningssektorn. Här skriver man ansökan på plats.

Teacher's Day och **Headmaster's Day** – information om språkundervisning och språkkvalitet (UHR tillsammans med ambassader och språk- och kulturinstitutet inom EUNIC).

European Day of Language – den europeiska språkdagen varje år.

Quality, innovation and internationalisation – ett varje år återkommande tematiskt möte för European Language Label och Erasmus+: tillsammans för nya, spännande språkprojekt och språksamarbeten.

Hur man söker våra program kan ni läsa om på www.utbyten.se, vår hemsida. Här finns också

mer information om de enskilda programdelarna och kontaktoppgifter till oss. Dessutom finns ett kalendarium som visar alla aktuella händelser, exempelvis informationsmöten, tematiska möten, kompetensutvecklingsdagar, aktuella kontaktseminarier och mycket mer!

Jag vill slå ett extra slag för flerspråkighet och nordiska samarbeten i år! På *Språk så in i Norden* träffar ni också oss från UHR vid vårt bokbord.

”På Språk så in i Norden träffar ni också oss från UHR vid vårt bokbord.” Syftet med alla de aktiviteter som radats upp här och som är möjliga att genomföra är att de ska bidra till att höja

kompetensen och kvaliteten i utbildningen. Det finns mycket att göra för att öka skolutveckling och kvalitet på undervisningen – ett sätt är att tänka mer strategiskt och mer strukturellt tillsammans. Språkundervisningen är inte bortglömd men den måste ”skakas om”, få ny ”input” och få nya styrkor! Stötta varandra och sprid till varandra – språken lever!

INGRID GRAN är programhandläggare på Universitets- och Högskolerådet i Stockholm, en myndighet som jobbar med

internationella samarbeten och internationell kompetensutveckling för skolor och lärare. Ingrid har arbetat i nästan trettio år som språklärare i italienska, engelska och svenska samt marknad för turism. Hon är också utbildad VFU-handledare. Idag ägnar sig Ingrid åt de aktiviteter som kan främja skolans utveckling vad gäller kvalitet och innovation. Hon arbetar också med flerspråkighet och multilingualism samt nordiska språk.